

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 18 kwietnia 2023 r.

ZP-KNPS.431.7.5.2023.EL

Pani
Helena Staśkiewicz-Dobrowolska
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Kamieńcu Ząbkowickim

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 6, 7 i 9 marca 2023 r. na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 135 ze zm.), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze am.), art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 581), art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297) oraz art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329) zespół kontrolerów: Ewa Lasota - starszy specjalista, przewodniczący zespołu, Natalia Szczecińska – starszy specjalista, kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do zasiłków dla opiekunów oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, a także warunków nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasad i trybu postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, oraz warunków nabywania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę

zagrożającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych obejmowała okres od dnia 1 listopada 2022 r. do dnia 6 marca 2023 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów od dnia 14 maja 2014 r. do dnia 6 marca 2023 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów obejmowała okres od dnia 1 października 2022 r. do dnia 6 marca 2023 r. natomiast kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 6 marca 2023 r.

Kontrola realizowana jest zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 grudnia 2022 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2023 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego Kierownikowi Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim w dniu 27.03.2023 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

Jednostką kieruje Pani Helena Staśkiewicz-Dobrowolska zatrudniona na stanowisku Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim od dnia 12 stycznia 1993 r.

Burmistrz Kamieńca Ząbkowickiego upoważnił:

1. Panią Helenę Staśkiewicz-Dobrowolską – Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim na podstawie:
  - ✓ Upoważnienia z dnia 30 kwietnia 2004 r. do podpisywania pism oraz decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu (...) i świadczeń rodzinnych.
  - ✓ Zarządzenia nr 4/08 z dnia 1 września 2008 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.
  - ✓ Zarządzenia nr 101/10 z dnia 2 czerwca 2010 r. do podejmowania określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach decyzji.

- ✓ Zarządzenia nr 79/2016 z dnia 16 marca 2016 r. do występowania w imieniu wójta do Ministra Cyfryzacji z wnioskami o udostępnienie danych lub informacji z ewidencji kierowców w zakresie posiadania dokumentu prawa jazdy przez dłużników alimentacyjnych, celem realizacji zadań ustawowych wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
- ✓ Upoważnienia z dnia 15 grudnia 2016 r. do prowadzenia postępowań w sprawach wynikających z ustawy z dnia 4.11.2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz wydawania w tych sprawach decyzji.
- ✓ Zarządzenia nr 159/2014 do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach z zakresu ustalania i wypłaty zasiłków dla opiekunów o których mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

- [REDACTED]
- [REDACTED]
- ✓ Upoważnienia z dnia 21 lipca 2008 r. do prowadzenia postępowań i wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu (...) i świadczeń rodzinnych podczas nieobecności Kierownika Ośrodka.
  - ✓ Zarządzenia nr 103/10 z dnia 11 czerwca 2010 r. do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.
  - ✓ Zarządzenia nr 101/10 z dnia 2 czerwca 2010 r. do podejmowania określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowań i wydawania w tych sprawach decyzji.
  - ✓ Zarządzenia nr 159/2014 do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach z zakresu ustalania i wypłaty zasiłków dla opiekunów o których mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

3. [REDACTED]

[REDACTED] na podstawie:

- ✓ Zarządzenia nr 201/17 z dnia 11 lipca 2017 r. do przeprowadzania wywiadu alimentacyjnego, odebrania od dłużnika alimentacyjnego oświadczenia majątkowego i do prowadzenia postępowań w sprawach funduszu alimentacyjnego.

4. [REDAKTOWANE] na podstawie:

- ✓ Zarządzenia nr 202/17 z dnia 11 lipca 2017 r. do prowadzenia postępowań w sprawach wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, do prowadzenia postępowań w sprawach wynikających z ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz do prowadzenia postępowań w sprawach wynikających z ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się:

1. Pani Helena Staśkiewicz-Dobrowolska - Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim - zatrudniona od 12.07.1991 r. na stanowisku Kierownika od 12.01.1993 r.

[REDAKTOWANE]

(dowód: akta kontroli, str. 37)

Wojewoda Dolnośląski ocenia **pozytywnie z nieprawidłowościami** działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim w zakresie przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych oraz przekazywania wniosków o świadczenia rodzinne celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, zasiłków dla opiekunów, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie

i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie:

1. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.) - zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.
2. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jaki mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2017 r., poz. 1466).
3. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).
4. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 581) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
5. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467).
6. Ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297).
7. Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329 ze zm.).
8. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2016 r., poz. 2234).
9. Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 ze zm.) – zwanej dalej k.p.a.
10. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1138).

11. Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.) - zwana dalej ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy.

Podczas kontroli dokumenty udostępniali i wyjaśnień udzielali:

1. Pani Helena Staśkiewicz-Dobrowolska - Kierownik Ośrodka.

Informacje ogólne:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńcu Żąbkowickim został powołany na mocy Uchwały Nr X/33/90 Gminnej Rady Narodowej w Kamieńcu Żąbkowickim z dnia 30 kwietnia 1990 roku oraz Zarządzeniem nr 2/90 Naczelnika Gminy w Kamieńcu Żąbkowickim z dnia 2 maja 1990 roku.

W okresie objętym kontrolą OPS w Kamieńcu Żąbkowickim działał w oparciu o Statut przyjęty Uchwałą Nr XXIX/224/2021 Rady Miejskiej w Kamieńcu Żąbkowickim z dnia 29 stycznia 2021 r. oraz Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 3/2021 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieńcu Żąbkowickim z dnia 22 lutego 2021 r.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńcu Żąbkowickim, informuje interesantów o terminach składania wniosków poprzez informacje umieszczone na tablicy ogłoszeń oraz na stronie internetowej Ośrodka oraz poprzez kontakt bezpośredni z interesantem”.

(dowód: akta kontroli, str.45)

Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego, zasiłki dla opiekunów oraz jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000,00 zł, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, przekazywane są w formie:

- przelewów na wskazane przez wnioskodawców konta bankowe oraz w formie przekazów pocztowych.

Godziny pracy Ośrodka:

poniedziałek 7:30-16:00

wtorek, środa, czwartek 7:30-15.30

piątek 7:30-15:00

Kontrolę wpisano do książki kontroli pod nr 12.

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wpłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

Na okres zasiłkowy 2022/2023 do dnia 6.03.2023 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim wpłynęło 125 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych.

Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 3 wnioski. Do innych organów nie przekazano żadnych wniosków. Zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 1 wniosek.

W okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia 6.03.2023 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim wypłacono 699 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 145,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 514,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 40,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 0.

Ośrodek wypłacił 501 dodatków, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 0,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 11,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 44,

- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 26,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy – 0,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 12,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 73,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 20,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 8,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 138,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 161.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 740 zasiłków pielęgnacyjnych, 167 świadczeń pielęgnacyjnych, 20 specjalnych zasiłków opiekuńczych, 4 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 30 świadczeń rodzicielskich.

Ośrodek w okresie od 1.11.2022 r. do 6.03.2023 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 763 764,71 zł.

W okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia kontroli świadczenia rodzinne pobierało 257 rodzin. Do zasiłku rodzinnego uprawnione były 84 rodziny, w tym:

- na 1 dziecko – 27 rodzin,
- na 2 dzieci – 28 rodzin,
- na 3 dzieci – 21 rodzin,
- na 4 i więcej dzieci – 8 rodzin.

W okresie od dnia od 1.11.2022 r. do 6.03.2023 r., Ośrodek wydał 160 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 10 decyzji odmownych. Od treści wydanych decyzji 1 wnioskodawca złożył odwołanie do organu II instancji. Samorządowe Kolegium Odwoławcze do dnia kontroli nie wydało rozstrzygnięcia.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnych zasiłków opiekuńczych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

1.J.S. – ZRODZ/000050/517A/01/2023 z dnia 4.01.2023 r.

2.A.C. – ZRODZ/000011/ZR/09/2022 z dnia 20.09.2022 r.

3.M.G. – ZRODZ/000039/ZR/09/2022 z dnia 23.09.2022 r.
4.I.H. – ZRODZ/000089/ZR/11/2022 z dnia 22.11.2022 r.
5.W.K. – ZRODZ/000049/ZR/10/2022 z dnia 10.10.2022 r.
6.A.K. – ZRODZ/000016/ZR/09/2022 z dnia 20.09.2022 r.
7.M.P. – ZRODZ/000047/ZR/10/2022 z dnia 10.10.2022 r.
8.A.P. – ZRODZ/000038/ZR/09/2022 z dnia 23.09.2022 r.
9.I.R. – ZRODZ/000027/ZR/09/2022 z dnia 20.09.2022 r.
10.M.A. – ZRODZ/000005/519A/12/2022 z dnia 16.12.2022 r.
11.K.K. – ZRODZ/000200/ZP/12/2022 z dnia 15.12.2022 r.,
ZRODZ/000061/ZR/12/2022 z dnia 15.12.2022 r.,
ZRODZ/000202/SP/12/2022 z dnia 15.12.2022 r.
12.A.A. – ZRODZ/000010/519A/12/2022 z dnia 16.12.2022 r.
13.J.B. – ZRODZ/0000ZP/12/2022 z dnia 16.12.2022 r.
14.K.M. – ZRODZ/000051/517A/01/2023 z dnia 5.01.2023 r.
15.J.G. – ZRODZ/000071/ZR/11/2022 z dnia 7.11.2022 r.
16.M.K. – ZRODZ/000061/ZR/11/2022 z dnia 3.11.2022 r.
17.K.R. – ZRODZ/000026/ZR/09/2022 z dnia 20.09.2022 r.
18.K.D. – ZRODZ/000031/ZR/09/2022 z dnia 20.09.2022 r.
19.J.P. – ZRODZ/000086/517/11/2022 z dnia 22.11.2022 r.
20.U.C. – ZRODZ/000066/SP/01/2023 z dnia 18.01.2022 r.
21.M.Sz. – ZRODZ/000014/517/12/2022 z dnia 16.12.2022 r.
22.P.C. – ZRODZ/000058/ZP/01/2023 z dnia 17.01.2023 r.
23.M.H. – ZRODZ/000080/ZR/11/2022 z dnia 10.11.2022 r.
24.D.P. – ZRODZ/000007/ZR/12/2022 z dnia 16.12.2022 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 37 zasiłków rodzinnych oraz 61 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
  - urodzenia dziecka – 0,
  - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 2,
  - samotnego wychowywania dziecka – 6,
  - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 8,
  - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 2,
  - rozpoczęcia roku szkolnego – 27,

- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 14,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 2,
- 2 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 2 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 2 specjalnych zasiłków opiekuńczych,
- 2 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 2 świadczeń rodzicielskich.

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim, w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna. Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

OPS w Kamieńcu Ząbkowickim samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,

- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin wypłaty świadczeń był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie członków rodziny o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

W przypadku ustalania prawa do dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w dokumentacji znajdowało się zaświadczenie pracodawcy lub oświadczenie strony o terminie i okresie, na jaki został udzielony urlop wychowawczy oraz o co najmniej sześciomiesięcznym okresie pozostawania w stosunku pracy bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania oraz dokument potwierdzający tymczasowe zameldowanie ucznia poza miejscem zamieszkania.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka lub odpisy zupełne aktu urodzenia dziecka, w przypadku, gdy ojciec dziecka jest nieznany.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarskie potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

W przypadku ustalania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego w aktach sprawy znajdowały się dokumenty potwierdzające rezygnację z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej osoby zobowiązanej do alimentacji w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Oświadczenia stron oraz członków rodziny składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńcu Żąbkowickim zwracał się do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają specjalny zasiłek opiekuńczy i świadczenie pielęgnacyjne.

(dowód, akta kontroli, str.71)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 19 (J.P.) przyznano prawo do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka. Ustalając dochód rodziny Organ nie skompletował wszystkich dokumentów niezbędnych do wyliczenia dochodu. Ośrodek utracił dochód wnioskodawczyni z tyt. zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego wypłaconych w 2021 przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych pomimo, iż w aktach sprawy brakowało dokumentów potwierdzających okres i formę pobieranych ww. zasiłków. Ośrodek nie wezwał strony do uzupełnienia wniosków o brakujące dokumenty.

Zgodnie z art. 23 ust. 4d ustawy o świadczeniach rodzinnych w przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenia rodzinne należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

W myśl § 5 pkt 3 lit. g rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku,

zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych z dnia 27 lipca 2017 r. ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, uwzględnia się, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4, również odpowiednio dokumenty stwierdzające wysokość dochodu rodziny, w tym odpowiednio: dokument, w tym oświadczenie, określający datę utraty dochodu oraz wysokość i rodzaj utraconego dochodu;

W myśl art. 24a ust 2 ww. ustawy w przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pani J.P. w momencie składania wniosku poinformowała Organ, iż <dochód z ZUS> jest to zasiłek macierzyński po utracie zatrudnienia. Pracownik w wyniku niedopatrzenia nie odebrał stosownego oświadczenia od strony i nie wezwał do złożenia oświadczenia. Wniosek uzupełniono o stosowane oświadczenie w dniu 6.03.2023 r.”

(dowód: akta kontroli, str.67)

2. W sprawach nr 7 (M.P.) oraz nr 11 (K.K.) organ nie wezwał do uzupełnienia braków formalnych wniosków. W sprawie nr 7 (M.P.) nie uzupełniono wniosku na str. 7 – oświadczenie o dochodach niepodlegających opodatkowaniu oraz utrata i uzyskanie dochodu w roku bazowym natomiast w sprawie nr 11 (K.K.) nie uzupełniono wniosku na str. 7 – oświadczenie o dochodach niepodlegających opodatkowaniu oraz utrata i uzyskanie dochodu w roku bazowym i stronie 11 – oświadczenie dotyczące podleganiu bądź nie przepisom o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Zgodnie z art. 24a ust 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku podmiot realizujący świadczenia wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenia do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik w wyniku niedopatrzenia nie wezwał stron do uzupełnienia braków formalnych we wnioskach. W dniu 6.03.2023 r. Pani K.K. uzupełniła stronę 7 i 11 we

wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego. W dniu 6.03.2023 r. Pani M.P. uzupełniła str. 7 we wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego”.

(dowód: akta kontroli, str.65)

3. We wszystkich skontrolowanych sprawach dotyczących przyznania prawa do świadczeń rodzinnych w podstawie prawnej decyzji przywoływano nieobowiązujące rozporządzenie z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz.U. z 2018 r., poz. 1487), zamiast rozporządzenia z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U z 2021 r. poz. 1481).

Zgodnie z art. 107 k.p. podstawa prawna decyzji powinna zawierać powołanie wszystkich faktycznych przepisów, które legły u podstaw jej wydania, czyli przepisów prawa materialnego, prawa procesowego. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, a więc ze wskazaniem mających zastosowanie w sprawie przepisów określonego aktu prawnego oraz z podaniem jego źródła publikacji.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Brak zaktualizowania w systemie podstawy prawnej”.

(dowód: akta kontroli, str. 69)

2. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Wypłata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.) oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 390). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej

zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia kontroli Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim realizował świadczenia rodzinne dla 3 rodzin na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Do zasiłku rodzinnego uprawnione były 3 rodziny, w tym:

- na 1 dziecko – 2 rodziny,
- na 2 dzieci – 0 rodzin,
- na 3 dzieci – 1 rodzina,
- na 4 i więcej dzieci – 0 rodzin.

W okresie od dnia od 1.11.2022 r. do 6.03.2023 r., Ośrodek wydał 5 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym żadnej decyzji odmownej. Od treści wydanych decyzji żaden z wnioskodawców nie złożył odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz zasiłków pielęgnacyjnych o następujących numerach:

1.Y.B. – ZRODZ/000081/ZR/11/2022 z dnia 14.11.2022 r.

2.M.T. – ZRODZ/000036/ZR/09/2022 z dnia 21.09.2022 r.

3.K.P. – ZRODZ/000013/ZR/12/2022 z dnia 16.12.2022 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała zaświadczenia o nadaniu nr Pesel dla obywatela Ukrainy i datę przekroczenia granicy.

OPS w Kamieńcu Ząbkowickim samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,

- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika.
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin wypłaty świadczeń był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 3 (K.P.) Ośrodek przyznał zasiłek rodzinny dla obywatelki Ukrainy, która deklaruje, że samotnie wychowuje dziecko, na podstawie przetłumaczonego przez tłumacza przysięgłego orzeczenia sądu ukraińskiego zasądającego alimenty na dziecko od drugiego z rodziców.

Zgodnie z art. 7 pkt 6 ustawy o świadczeniach rodzinnych zasiłek rodzinny nie przysługuje, jeżeli:

- 1) dziecko lub osoba ucząca się pozostają w związku małżeńskim;
- 2) dziecko zostało umieszczone w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie albo w pieczy zastępczej;
- 3) osoba ucząca się została umieszczona w instytucji zapewniającej całodobowe utrzymanie;
- 4) pełnoletnie dziecko lub osoba ucząca się jest uprawniona do zasiłku rodzinnego na własne dziecko;

5) osobie samotnie wychowującej dziecko nie zostało ustalone, na rzecz dziecka od jego rodzica, świadczenie alimentacyjne na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, chyba że:

- a) rodzice lub jedno z rodziców dziecka nie żyje,
- b) ojciec dziecka jest nieznany,
- c) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,
- d) sąd zobowiązał jednego z rodziców do ponoszenia całkowitych kosztów utrzymania dziecka i nie zobowiązał drugiego z rodziców do świadczenia alimentacyjnego na rzecz tego dziecka,
- e) dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obojga rodziców sprawowaną w porównywalnych i powtarzających się okresach.

Na podstawie § 5 pkt 3 lit. d Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jaki mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, uwzględnia się, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4, również odpis podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu zasądzającego alimenty na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną lub odpis protokołu posiedzenia zawierającego treść ugody sądowej, odpis zatwierdzonej przez sąd ugody zawartej przed mediatorem lub innego tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, zobowiązujących do alimentów na rzecz osób w rodzinie lub poza rodziną.

Jednocześnie należy wskazać, że zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Sprawiedliwości, które to jest właściwe w zakresie regulacji prawnych dotyczących tytułów wykonawczych i wykonalności w Polsce orzeczeń sądowych wydanych przez sądy państw – 15 – obcych, orzeczenia sądów ukraińskich dotyczące alimentów podlegają procedurze uznania przez polski sąd na podstawie zapisów Konwencji sporządzonej dnia 23 listopada 2007 r. o międzynarodowym dochodzeniu alimentów na rzecz dzieci i innych członków rodziny (Dz. U. UE. L. z dnia 22 lipca 2011) lub umowy dwustronnej – dopiero wówczas takie orzeczenie jest w Polsce tytułem wykonawczym o którym mowa w ww. przepisach dotyczących świadczeń rodzinnych. Wniosek o uznanie w Polsce orzeczenia sądu ukraińskiego osoba zainteresowana powinna złożyć do sądu okręgowego w Polsce (co do zasady możliwe jest też złożenie

takiego wniosku za pośrednictwem organu centralnego - Ministerstwa Sprawiedliwości Ukrainy, które przekaże go za pośrednictwem polskiego Ministerstwa Sprawiedliwości do właściwego sądu okręgowego w Polsce).

Kierownik wyjaśnił:

„Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego na dziecko D. P. dla Pani K. P. na okres zasiłkowy 2022/2023 prowadzone było na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 poz. 103 ze zm.), ustawy z dnia 28 listopada 2023 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r., poz. 615 ze zm.) oraz informacji uzyskanych podczas szkolenia z dr B. Mazurkiewicz w dniu 05.04.2022 r. (pytania i odpowiedzi). Na stawiane pytanie jak udokumentować fakt samotnego wychowywania dziecka przez wnioskodawcę, uzyskano odpowiedź, iż strona ma okazać wyrok przetłumaczony na język polski i złożyć oświadczenie o wysokości pobranych w roku bazowym alimentów. Kwota alimentów ma być wskazana w walucie ukraińskiej, co uczyniono w prowadzonym postępowaniu”.

(dowód: akta kontroli, str. 75)

3. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych. Wraz z przejściem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 23a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami

dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranych na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńcu Żąbkowickim, w okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia kontroli przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 3 wnioski wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację przekazanych 2 spraw:

1. M.C.

2. A.W.

W skontrolowanych sprawach stwierdzono, że na złożonych wnioskach widniała data wpływu wniosku do Ośrodka. We wnioskach wskazywano kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, jak adres, nr PESEL, oraz charakter pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. We wnioskach podawano skład rodziny.

W przypadku przebywania osoby uprawnionej lub członka rodziny poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w celu zamieszkania lub podjęcia zatrudnienia, załączano oświadczenie pod odpowiedzialnością karną ze wskazaniem dat pobytu poza granicami Polski. W przypadku członka rodziny pozostającego w Polsce dołączano odpowiednie oświadczenia.

Wszystkie złożone wnioski wraz z dokumentacją przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego terminowo, tj. nie później niż w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku.

W skontrolowanych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

Ustalenie i wypłata zasiłków dla opiekunów realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1297). Ustawa daje prawo korzystania ze świadczenia osobie, jeżeli decyzyja

o przyznaniu jej prawa do świadczenia pielęgnacyjnego wygasła z mocy prawa na podstawie art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 7 grudnia 2012 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2012 r. poz. 1548 ze zm.) z dniem 1 lipca 2013 r.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim od dnia wejścia w życie ustawy, tj. 14.05.2014 r. wypłacił 599 świadczeń z tytułu zasiłku dla opiekuna na łączną kwotę 312 177,60 zł.

W okresie tym wydał 34 decyzje administracyjne w tym 0 odmownych. Od treści wydanych decyzji żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W związku z tym, że na dzień kontroli żadna z rodzin nie pobierała zasiłku dla opiekuna, odstąpiono od kontroli OPS w Kamieńcu Ząbkowickim w tym zakresie.

5. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1205 ze zm.).

Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie świadczeniowym 2022/2023 pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 48 osobom z 28 rodzin.

W okresie świadczeniowym 2022/2023 do dnia 6.03.2023 r. wypłacono 235 świadczeń na łączną kwotę 95 853,35 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 211 świadczeń,
- w wieku 18 – 24 lat – 24 świadczenia,
- 25 lat i więcej – 0 świadczeń.

W okresie od dnia 1.10.2022 r. do dnia 6.03.2023 r. Ośrodek wydał 34 decyzje administracyjne w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego w tym 0 decyzji odmownych. Żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 15 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 6 decyzjami administracyjnymi dla 5 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.M.R. – ZRODZ/000018/FA/10/2022 z dnia 10.10.2022 r.

2.M.K. – ZRODZ/000031/FA/12/2022 z dnia 19.12.2022 r.,

ZRODZ/000003/FA/12/2022 z dnia 21.12.2022 r.

3.W.G. – ZRODZ/000024/FA/10/2022 z dnia 11.10.2022 r.

4.E.B. – ZRODZ/000015/FA/09/2022 z dnia 15.09.2022 r.

5.M.D. – ZRODZ/000005/FA/09/2022 z dnia 15.09.2022 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej, zaświadczenia o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły.

Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wypłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a. Ponadto w decyzjach w sposób prawidłowy wykazano elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

6. Realizacja działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 581).

W okresie świadczeniowym 2022/2023 Ośrodek prowadził postępowanie w stosunku do 21 dłużników alimentacyjnych z terenu gminy. W 18 przypadkach skierowano do organu właściwego dłużnika wnioski o podjęcie działań, w tym przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. Otrzymano 14 wniosków od organu właściwego wierzyciela o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. W 11 sprawach przeprowadzono wywiad oraz odebrano oświadczenie majątkowe. W 2 sprawach informowano PUP o potrzebie aktywizacji dłużnika alimentacyjnego. W okresie objętym kontrolą nie kierowano wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego. Nie występowano z wnioskiem o zwrot zatrzymanego prawa jazdy. Wystosowano 30 wniosków o ściganie za przestępstwo z art. 209 kodeksu karnego. W powyższym okresie Ośrodek nie wydał żadnych decyzji o uznaniu dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych oraz żadnych decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Wszczęto dwa postępowania dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Do biura informacji gospodarczej przekazano 85 informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

1. BIG InfoMonitor S.A. z siedzibą w Warszawie, ul. Z. Modzelewskiego 77, 02-679 Warszawa,
2. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A, ul. Lubiańska 38, 31-476 Kraków,
3. Krajowy Rejestr Długów BIG SA, ul. Armii Krajowej 21, 51-214 Wrocław,
4. ERIF - Biuro Informacji Gospodarczej S.A. Plac Bankowy 2, 00-095 Warszawa,
5. Krajowa Informacja Dłużników Telekomunikacyjnych BIG SA, ul. Poleska 44, 25-325 Kielce.

(dowód, akta kontroli, str.47)

Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji (art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów). Kierownik OPS w Kamieńcu Ząbkowickim poinformował „*Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieńcu*

Ząbkowickim nie korzystał z uprawnień do wytaczania powództw wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji (art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) ponieważ wierzyciele nie wnioskują aby Organ właściwy występował w ich imieniu. Organ podczas przyjmowania wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego informuje wierzyciela o możliwości wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji (art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów”.

(dowód, akta kontroli, str.73)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec 5 następujących dłużników alimentacyjnych: nr 1 (J.J.), nr 2 (K.W.), nr 3 (G.K.), nr 4 (J.B.), nr 5 (P.U.).

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy Kamieniec Ząbkowicki, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego, informację o obowiązku zwrotu należności z tytułu świadczeń wypłaconych osobie uprawnionej oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy Kamieniec Ząbkowicki, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego. Oświadczenia majątkowe składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej, o czym składający został pouczony.

Po przeprowadzeniu wywiadu i odebraniu oświadczenia majątkowego przekazywano komornikowi sądowemu informacje istotne dla skuteczności egzekucji.

Ponadto ustalono, że Ośrodek przekazywał komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne decyzję przyznającą osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Dodatkowo, jako organ właściwy wierzyciela występował z wnioskami do komornika sądowego o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, dołączając do wniosku ostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz informację o rozpoczęciu realizacji ww. decyzji i terminie wypłat świadczeń w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

7. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329 ze zm.).

W okresie od 1.01.2017 r. do 6.03.2023 r. do Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieńcu Ząbkowickim wpłynęły 2 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 2 osobom. Ośrodek wydał 2 decyzje administracyjne w sprawie jednorazowego świadczenia. Od treści wydanej decyzji strona nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzje administracyjne o następujących numerach:

1.S.P. – ZRODZ/000377/561/11/2022 z dnia 10.11.2021 r.

2.P.O. – ZRODZ/000499/561//06/2017 z dnia 2.06.2017 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Złożone były w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosków dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie, tj.:

- zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej,
- zaświadczenie lekarskie/zaświadczenie wystawione przez położną potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowania w przedmiocie ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone były terminowo. Decyzje zawierały datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, w jakim trybie służy od niej odwołanie. Rozstrzygnięcie decyzji wskazywało dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenie przyznawano i wypłacano w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Decyzje administracyjne wydawano w terminie, a sposób jej doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- wydawanie decyzji bez kompletu dokumentów w przypadku utraty dochodu,
- brak wezwań o uzupełnienie braków formalnych we wnioskach,
- powoływanie się w podstawach prawnych decyzji przyznających prawo do świadczeń rodzinnych na nieaktualne rozporządzenie,
- brak uznanego przez polski sąd odpisu podlegającego wykonaniu orzeczenia sądu

zasądającego alimenty na rzecz dziecka.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. Do wniosku o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych dołączać dokumenty, w tym oświadczenia, potwierdzające datę utraty dochodu oraz rodzaj utraconego dochodu. Podstawa prawna: art. 23 ust. 4d i art. 24a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390) oraz § 5 pkt 3 lit. g Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466).

Termin wykonania: na bieżąco.

2. W przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku wzywać stronę do poprawienia lub uzupełnienia wniosku. W przypadku niezastosowania się do wezwania wniosek pozostawić bez rozpatrzenia.

Podstawa prawna: art. 24a ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390).

Termin wykonania: na bieżąco.

3. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób przejrzysty. Podstawę prawną powoływać dokładnie ze wskazaniem mających zastosowanie w tej sprawie aktualnych przepisów określonego aktu prawnego z podaniem źródła jego publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu.

Podstawa prawna: art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 2000 ze zm.).

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Zasiłki rodzinne dla osób deklarujących samotne wychowywanie dziecka przebywających w Polsce w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, przyznawać tylko w przypadku legitymowania się przez wnioskodawcę uznanym przez polski sąd odpisem podlegającym wykonaniu orzeczeniem sądu zasądającego alimenty na rzecz dziecka.

Podstawa prawna: art. 7 pkt 6 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390) oraz § 5 pkt 3 lit. d Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu

postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jaki mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2017 r., poz. 1466).

Termin wykonania: Na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2020, poz. 224), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Burmistrz Kamieńca Ząbkowickiego, trzeci włącza się do akt kontroli.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Burmistrz Kamieńca Ząbkowickiego
2. a/a

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmunt
Ewelina Zygmunt

